

LUPTA

le combat

Director : Mihai Korne

COSTUL ABONAMENTULUI PE UN AN		
In franci francezi		In alte valute tariful este majorat pentru acoperirea cheltuielilor bancare :
FRANTA	FRF 200	
EUROPA	FRF 250	DM 100 - Fr. Elv. 90 - L St. 25
Cu avionul :		
AFRICA	FRF 300	USD 45 sau echivalent
AMERICA DE NORD	FRF 300	USD 45 sau CAD 53
ISRAEL	FRF 300	SHEKEL 2560
AMERICA DE SUD	FRF 350	USD 51 sau echivalent
AUSTRALIA	FRF 350	DOL. AUSTRALIENI 60

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France
Téléphone : (33-1) 602.29.29 - Télex 270152F
Commission paritaire N° 65481 - C.C.P. : 11 341 71 A Paris

NUMARUL 24

7 octombrie 1984

«CU CÎT MAI RĂU, CU ATÎT MAI BINE»?!

RĂSPUNS

Intr-o emisiune, la Europa Liberă, Gelu Ionescu punea în discuție o concepție și o atitudine, foarte răspândită în țară, răspândită tocmai la cei mai buni profesioniști - indiferent de domeniul de activitate, care se pot rezuma în fraza: "cu cât e mai rău, cu atât mai bine!" Frază paradoxală și numai aparent cinică, ea exprimând, în fapt, profunda neputință și absolută dezamăgire. Cel ajuns la o asemenea atitudine, se explică: "Cu cât va fi mai rău și dezastrul mai mare, cu cât nu vor fi ascultați specialiștii și dezastrul va crește, cu atât există mai multe șanse ca, într-o bună zi, lucrurile să se îndrepte. Ani de zile am încercat să nu aplic măsurile și dispozițiile eronate, să protestez sau să fac pe dedesupt, contrariul. Acum nu mai fac nici eu, nici alții ca mine, tot atât de conștienți de eroare. Dialogul cu "mai sus" nu este posibil și atunci zbateră e inutilă. Concluzia mea este deci că cu cât mai rău cu atât mai bine. iar îndreptarea va veni când va fi posibil dialogul cu puterea, adică atunci când falimentul va fi atât de mare încât reforma și adevărul se vor impune de la sine." Cunosce această "filosofie", am auzit-o deseori în țară și nu m-a sedus niciodată.

Cu alte cuvinte, dacă nu poți opri răul, soluția e să contribui la lățirea lui, un fel de "cui pe cui se scoate". Dar participând cu bună știință la agravarea și deteriorarea lumii în care trăiești, nu te poți păstra intact și necontaminat de rău și, presupunând că ar veni ziua în care răul, de rău ce e, ar muri de la sine, cine va mai avea limpezimea de minte și fermitatea de caracter să impună binele? Un popor nu se poate abandona răului cu mâinile legate în speranța că răul are o limită, după care va da înapoi singur și nesilit de nimeni. Limita aceea nu există și dacă există ea se numește piere.

Există și alte forme de a încuraja răul, mai puțin absolute în disperarea lor, vizînd supraviețuirea de-o clipă dar avînd ca efect pierzania definitivă. Nu cred, de exemplu, că "te poți face frate cu dracul, pînă treci lacul". Lacul poate-l treci (deși, cu asemenea preț, nu merită), dar cu dracul, vrei - nu vrei, rămîi de gît pe vecie.

Mai există și încăpăținarea de a te face că nu vezi răul. O prietenă, arestată din pricina fratelui ei în '59, uluită de ce i se întimpla, de tratamentul cumplit, spera continuu că anchetatorul îi va spune, deodată, că s-a făcut o eroare, ea e

nevinovată (cum și era), și îi vor da drumul pentru că au arestat-o din greșală. De aceea, cînd era luată la interogatoriu, se precipita, aproape cu bucurie, nădăjduind să audă scuzele și dispoziția de liberare. Că nu de eroare era vorba, că răul era faptul că toate celelalte femei întemnițate și torturate erau tot atât de nevinovate ca și ea, asta refuza să vadă. E mai bine să crezi că totul e firesc, în afară de singulara eroare care s-a făcut cu tine, decît să accepți că te afli în fața răului, solidar cu toți ceilalți. E un alt fel de a da tircoale răului, de a i te abandona refuzînd să-l identifice și să-l privești în față. Nu spun că e un lucru ușor, și nici nu spun că trebuie să trăim în obsesii manicheiste. Dar nu e mai puțin adevărat că nimeni, cu mintea întreagă, nu poate să numească altfel decît destructiv, deci rău, regimul din România de azi.

Existența fiecăruia dintre noi ne obligă la un răspuns și de răspunsul acesta depinde și semnificația pe care o dăm vieții noastre. Ce răspuns dăm cînd viața, cită e, și e scurtă, ne e luată în stăpînire cu anasina și ținută în sclavie? Dăm înainte, la galeră, contra vîntului, sperînd că se va dărîma corabia? ne grăbim să ne aprobăm stăpînul în speranța că, pentru cîteva clipe ne va ocoli biciul? vom trage cu și mai mare rivnă, manifestîndu-ne energic "entuziasmul" de fiecare dată cînd biciul ne atinge în speranța că epuizarea și atașamentul de care dăm dovadă va atrage asupra noastră capriciul generos al stăpînului?

Poate singura noastră șansă, dincolo chiar de orice circumstanțe politice imediate, este răspunsul pe care-l dăm răului, e șansa de a afirma simbul divin din noi.

A.C.

Boala nu se curmă prin fatalism ci prin anticorpi și leacuri.

Cei care în țară nu dispun de leacuri pot fi siliți să-și nutrească speranța cu credința că anticorpii generați de însuși regim vor duce la prăbușirea sa. Este sensul concepției "cu cât mai rău, cu atât mai bine". Noi, care în lumea liberă, dispunem de alte mijloace, nu ne putem mulțumi cu atât.

De altfel pericolul devine evident. Proiectul de rezoluție prezentat de Consiliul Europei (v. pag. 5 din acest număr) dovedește că politica internă cit și externă a RSR-ului începe să aibe repercursiuni nefaste și asupra felului în care sîtem văzuți ca popor, în străinătate. Autorul raportului a făcut implicit, în unele cazuri, amalgamul între regim și poporul român. Nu le putem accepta. Protestele sînt necesare, dar nu ajung. Trebuie să definim o poziție românească, atât în politica internă cit și în cea externă care să permită și Lumii Libere în care trăim să deosebească aspirațiile poporului român de acțiunile cîrmuitorilor care, la București, aplică directivele trasate de Kremlin.

Cîtă vreme Românii Liberi nu vor avea o concepție de ansamblu, vom fi siliți de fiecare dată să replicăm la acțiunile PCR-ului. Putem și deci trebuie să formulăm această concepție. În ceea ce privește politica externă a României, problema a fost deja dezbătută și va trebui să ia formă definitivă.

La întrebarea ce se poate face în țară, nu avem căderea să dăm sfaturi celor care trăiesc acolo dar avem datoria să cerem Lumii Libere să nu sprijine regimul de asuprire ci dimpotrivă, să-l silească să-și modifice politica. Nu trebuie să ne limităm la apărarea Drepturilor Omului ci trebuie să luăm poziții în toate domeniile esențiale: sănătatea publică, învățămînt, alimentație, condiții de muncă, economie etc. În măsura în care intervențiile noastre vor fi chibzuite, ele vor putea să determine și acțiuni din partea Lumii Libere care să ducă la îmbunătățirea condițiilor de trai din România.

Firește că schimbările vor veni numai din interior, dar sprijinul din afară poate încuraja acțiunea internă iar rolul nostru este să dăm acest sprijin.

Nu este cu atât mai bine cu cât este mai rău, dar răul are și el un sfîrșit pe care trebuie să-l grăbim din răspuneri.

MIHAI KORNE

DISTRUGEREA DELTEI.

Programul de "amenajare și exploatare" al Deltei Dunării a fost aprobat la începutul anului 1983. Scopul? Mărirea suprafețelor agricole de la 60 000 de hectare la 144 000 de hectare (în 1990). Locul stufului și stufoaselor trebuie să-l ia deci culturile de grâu, porumb, cartofi, floarea soarelui, soia și sfeclă de zahăr. Catastrofa ecologică pe care o presupune o asemenea decizie este incalculabilă. Dar în jaful "organizat" al Deltei nu se ține seama nici măcar de bruma de precauții științifice. Specialiștii au stabilit clar, de exemplu, că orice teren al Deltei, odată desecat și curățat de vegetație, trebuie să rămână, cel puțin un an fără cultură, timp în care să se continue procesul de distrugere al rizomilor de stuf. Doar în al doilea an terenul va putea fi cultivat cu grâu și în special cu orz și, în nici un caz, cu plante prășitoare. Pentru că suprafețele agricole deja existente în Delta n-au putut fi cultivate datorită nivelului ridicat al apelor freactice, ca să se poată raporta "încadrarea în indicatorii de plan", s-a semănat porumb (plantă prășitoare!) din primul an pe terenurile desecate. "Ceea ce, recunoaște Șcinteia, (20 septembrie 1984) va avea consecințe păgubitoare în exploatarea viitoare a acestor suprafețe."

Dacă principiile științifice, cite se pot impune, sînt ignorate în obsesia "îndeplinirii planului", ce se întîmplă în cazurile cînd specialiștii - puși în fața acestui prăpăd planificat - n-au elaborat încă limpede regimul de exploatare al unor terenuri, cum sînt terenurile aluvionare?

Reprezentanții ai Ministerului industrializării lemnului și materialelor de construcție au pledat la Tucea pentru a se renunța la construirea altor fabrici de celuloză în Delta dat fiind că marea combinat de celuloză de la Brăila e suficient pentru a prelucra resursele Deltei. S-a intrat cu tractoare nereglate corespunzător în stuful din Delta, strîvind rizomii așa încît, combinatul care era prevăzut pentru cantitatea de stuf existentă înainte de această exploatare sălbatică, n-a mai avut aceeași producție de prelucrat, în anii următori. În plus, piața internațională a celulozei este dominată de SUA și Suedia în așa fel încît, înainte de a se arunca bani pentru construirea a încă cîteva fabrici de celuloză, ar trebui asigurată materia primă și piețe sigure de export. În ciuda tuturor evidențelor, aceste fabrici sînt prevăzute, și nici un argument de bun simț nu va putea împiedica absurdul lor apariție în Delta!...

CA PE VREMEA LUI PAZVANTE

Ca o nouă dovadă a stării de mizerie și de dezorientare în care a ajuns populația țării, din cazurile de profanări de morminte, care ne-au fost comunicate recent.

La cimitirul Bellu din București, hoții au pătruns, prin efracție în cavoul familiei Djuvara, furind lespezile de marmură și spărgînd sicriul lui Trandafir Djuvara, diplomat și cunoscut publicist, de la sfîrșitul veacului trecut, unul din fondatorii Ateneului Român.

UN NOU DECRET PRIVITOR LA SPECIALIȘTII ROMÂNI CARE LUCREAZĂ ÎN STRĂINĂTATE

Intr-o emisiune a Europei Libere, Șerban Orăscu discută noul decret 159, intrat în vigoare la 1 iunie, emis de Consiliul de Stat și referitor la obligațiile specialiștilor români trimiși în străinătate. Acest decret îl înlocuiește pe cel din 1974 (cu modificări din 1980).

Un prim abuz este acela că decretul cu pricina este aplicat de la 1 iunie 84 și persoanelor care au semnat contractul de angajare în străinătate înainte de această dată, deși niciăieri nu se specifică efectul său retroactiv.

În al doilea rînd, noul decret nu mai menționează (ca cel precedent) procentul din venitul net în valută care este supus obligației de transfer. Tabloul cu aceste cifre a dispărut, el figurează în anexă iar anexa e...secretă. Și este secretă pentru a nu răzbate la lumină faptul că aproape tot venitul în valută al salariatului trimis în străinătate este încasat de stat!

Un exemplu: un specialist trimis în Algeria primește 2 900 de dolari SUA pe lună. Din această sumă specialistului i se dă 300 de dolari SUA pe lună, mai primește în țară 70 de dolari SUA iar familia lui primește lunar 2 800 de lei. În felul acesta statul reserist reține 2 200 de dolari SUA, specialistului revenindu-i doar 700 de dolari SUA. Deci statul încasează 75% din prețul muncii specialistului care muncește de dimineața pînă seara pe mai nimic, privindu-se de la hrană și orice alte cheltuieli pentru că ... din cei 300 de dolari mai pune și el deoparte pentru un cadou (cafea, să zicem!) pentru cei de acasă sau pur și simplu rotunjește suma insuficientă ce revine în lei familiei.

Alt abuz îl constituie justificarea dată de stat a unei asemenea spoli: cota încasată din veniturile în valută este menită să acopere cheltuielile statului cu pregătirea personalului trimis peste hotare! Celor care lucrează în țările socialiste (unde salariile sînt mai mici și mai ales nu în deize) nu li se fac asemenea rețineri. În țările socialiste se trimite persoane fără pregătire profesională?

SOCIETĂȚILE MIXTE, UN PARAVAN PENTRU ACTIVITĂȚI DE SPIONAJ?

Analizînd rezultatele societăților mixte înființate de RSR în străinătate, Europa Liberă arată că unele au dispărut iar în cazul altora participarea RSR-ului a fost redusă la minimum, după mai mulți ani de pierderi: exploatarea diamantelor în Republica Centru Africană, extracția plumbului în Kenia și Maroc (pierderi 5 milioane de dolari fiecare), a cuprului în Zambia (pierderi 10 milioane dolari), în Chile și în Peru. Altele lucrează fără beneficiu: extracția de cărbune cocsificabil din SAU (investiții de 50 de milioane de dolari) sau exploatarea lemnului în Gabon și Nigeria. Pînă și construcțiile civile în Irak, Libia, RDG și RFG sau forajele petrolifere din Grecia, Algeria, Libia și Venezuela (oprite după doi ani de funcționare) ar lucra cu rentabilități minime.

În aceste condiții, ne punem întrebarea dacă aceste societăți aveau realmente un scop economic sau erau numai un paravan pentru activitatea agenților de

securitate ai RSR-ului care lucrau în aceste țări. Asemenea procedee sînt întrebinate de multe state dar socotim că România nu are interese care să justifice o rețea mondială în acest domeniu și deci o rețea de felul acesta n-ar putea lucra decît în folosul Uniunii Sovietice.

PE CAPUL LOCUIITORULUI DIN RSR ÎN 1990

Industrializarea agriculturii figurează printre principalele obiective ale Congresului al XIII-lea al PCR, pentru a produce în 1990 - pe cap de locuitor - 1 400 kg. cereale, 167 kg. carne, 360 litri de lapte și aproape 400 de ouă...Dacă adăugăm și tona de oțel și cea de țigări extras și importat, fiecare cap de locuitor se va ascunde între umeri!...

Producția agricolă industrializată se va obține prin creșterea randamentului muncii lucrătorului agricol, la nivelul celui industrial!... Foarte frumos, numai că acum 2 ani, în 1982, "un lucrător industrial a produs de 2,24 ori mai mult venit național decît un muncitor agricol" și randamentul producției industriale trebuie să mai crească pînă în 1990, datorită automatizării. Dacă în 1990, un muncitor agricol va produce cît unul industrial, înseamnă că va fi nevoie de numai o treime sau de cel mult 40% din numărul actual de muncitori agricoli ca să realizeze producția, chiar mărită, planificată. Ce vor face celelalte două treimi sau ceilalți 60%? Cum, prin automatizarea industriei va scădea și numărul muncitorilor industriali - va fi multă lume care nu va avea ce face în RSR, dacă cei care au plănuit vor mai exista și dacă planul va fi îndeplinit. Dacă nu e îndeplinit, se face alud.

Poate că tocmai inapertitudinea sistemelor comuniste de a se transforma într-o economie modernă cu industrie automatizată și informatizată, în care oamenii să nu mai fie înregimentați în "complexe" uriașe, nerentabile, în care își pierd vremea fără nici un folos, vor face ca sistemele, la noi și în restul Europei de centru și de est să se destrame.

CĂRBUNELE

Cînd a început să lipsească țigeliul, "cel mai șef" a declarat la 23/III/1983 că vom extrage la sfîrșitul anului 1983, 230-240 000 tone/zi față de 130 000 în dec. 1982- ceea ce ar fi dat anual 4 000kg. pe faimosul cap de locuitor care le adună (și le înghite pe toate, sărmanul). Au trecut lunile, ba și anii, și nu se mai dau cifrele globale pe zi. S-ar părea chiar că nu prea merge...*"Totuși, stadiul realizării planului la producția de cărbune nu este mulțumitor. Aceasta deoarece la marile combinate miniere Motru și Rovinari s-au acumulat mari restanțe la producția de lignit. Producțiile medii zilnice realizate de aceste două mari unități miniere nu se situează nici la jumătate din nivelul prevederilor. E adevărat, termocentralele dispun de stocuri destul de mari de cărbune și au asigurate condiții de a funcționa neîntrerupt, în mod normal. De asemenea, stocuri mari de cărbune există chiar în unitățile miniere."* (Șcinteia, 21/IX/1984. S-ar părea, de asemenea, că lignitul e de proastă calitate și nu are căutare.

REVISTA PRESEI

NEMULTUMIREA POPULAȚIEI DIN ROMÂNIA, FACTOR POSIBIL
DE DEZECHILIBRU AL BLOCULUI SOVIETIC

≈ FĂRĂ COMENTARII! ≈

«Problèmes politiques et sociaux» (La Documentation Française) nr.491, din iunie 84, este dedicat raporturilor de dominare și mișcărilor centrifuge din cadrul blocului sovietic. În articolul «Blocul sovietic: un «imperiu» aparte?», după ce analizează sistemul de control sovietic la toate nivelele, în țările ocupate, și reacțiile specifice fiecărei țări din blocul sovietic, Georges Mink, autorul articolului, se oprește asupra Ungariei și României. «Deși fiecare dintre aceste țări aspiră la o anumită autonomie în cadrul comunității est-europene, ele nu par a fi o amenințare pentru stabilitatea blocului. Dimpotrivă, reforma și compromisiul social din Ungaria sînt privite cu bunăvoință de economiștii și politologii sovietici. Aceste experiențe reprezintă, pentru societate, inconvenientul atomizării, în timp ce, pentru putere, ele garantează o pace socială invidiată de celelalte țări din cadrul blocului.(...) Cazul României, în schimb, e mult mai nesigur. Nu din pricina extravaganțelor ei în politica externă, a căror originalitate scade pe măsură ce se deteriorează situația internă, ci datorită impopularității crescînde a președintelui ei. Sînt imaginabile toate ipotezele, de la revoluție de palat la revoltă populară, fiecare dintre aceste eventualități punînd în cauză echilibrul de forțe din cadrul blocului.»

Michel Patrick publică, în același număr, articolul «Religiile, factor de destabilizare?». Credința, observă autorul, reprezintă, în toate țările comuniste, o provocare lansată puterii care se revendică atee și un mijloc de a lupta împotriva arbitrarului, ea îi solidarizează pe credincioși, într-o societate în care teama a devenit o a doua natură, revendicînd valorile naționale (ca în Polonia) sau protestînd împotriva vidului moral. «În România, atît adventiștii cît și ortodocșii - în special Părintele Calciu - s-au ridicat împotriva vidului spiritual din țară. Situația este nouă în cadrul ortodoxiei, tra-

dițional supusă puterii politice. Rezultatul acestor mișcări de protest a fost o recrudescentă a persecuțiilor religioase.»

Articolul dedicat României este semnat de Edith Lhomel și poartă titlul «Ambiguitatea autonomiei romanesti». Autoarea constată că «originalitatea» politicii românești a pălit în ultimii ani iar «nuanțele» politicii sale externe în raport cu directivele Moscovei au pierdut din credibilitate. Gravele dificultăți economice ale RSR-ului au avut ca efect demitificarea așa zisului «particularism» al regimului de la București. Autoarea demontează cu subtilitate mecanismul acestui ultim cal de bătaie, pe plan intern și extern, al RSR-ului, și care este «pacea». Pe plan intern, mobilizarea orchestrată pe tema păcii are un scop diversionist, distragerea atenției de la mizeria zilnică și o nouă ocazie de a «lăuda» persoana președintelui. Pe plan internațional, în ciuda intenției de a-i oferi lui Ceaușescu, o platformă unică de «om al păcii, acest discurs pacifist este aservit, în fapt, Moscovei: el trece sub tăcere superioritatea sovieticilor în materie de armament în Europa iar propunerile lansate la Stockholm și care au deschis aici calea sovieticilor sînt plagiate, deși se vor originale, după propunerile făcute în 1983 la Praga!... După părerea autoarei, jocul de-a independența dacă în Occident e demască, el continuă să fie jucat pentru mistificarea populației românești. «Înșelătoria politică externă, care conferă relațiilor româno-sovietice o anume ambiguitate, nu este oare singurul element care permite președintelui Ceaușescu să nu-și piardă total fața pe plan intern? Existența unei aparente «libertăți de ton» față de Moscova ar fi astfel singura condiție necesară pentru ca «ceaușismul» să-și păstreze o oarecare coerență. Menținerea specificității, altfel spus a «semnelor exterioare ale unei autonomii» pare vital pentru București... și util pentru Moscova.»

«La paie, în loc de 450 de tone cît aveam planificat am depozitat 350 și urmează să ne mai intre vreo 70 de tone pe care le adunăm acum.

- De ce atît de tîrziu?

- Nu am avut bani pentru sîrmă. Așa că nu le-am putut balota la timp, iar în dotarea secțiilor... nu avem mașini de balotat și capișat și nici platformă pentru transport.»

(R.L. 18 septembrie 1984)

«Dacă pînă acum interesa numai distrugerea acestor resturi, ca important factor de poluare, tendința actuală este de a valorifica pînă și gunoaiile. Pentru că la nivelul orașelor țării se string cam șapte milioane tone de reziduuri, care ar putea fi transformate în căldură. Căldură care costă mai nimic pentru că transportul lor oricum se făcea spre gropile amenajate în afara orașelor.»

(Scînteia 17 septembrie 1984)

«Vertiginoasa ascensiune economică și spirituală a României socialiste care, s-a înscris prestigios în rîndul țărilor cu cei mai înalți indici de dezvoltare, pentru a fi recunoscută pe toate meridianele, drept unul din partenerii de nădejde ai schimburilor materiale și ai relațiilor politice internaționale...»

(Scînteia, 21 septembrie 1984)

«Este oare normal să aducem autocamioane și oameni tocmai de la Hunedoara, ca să transporte sfecla de la Ogradă, Bucu sau Platonuști (Bărağan), în timp ce mijloacele noastre de transport stau neutilizate din lipsă de carburanți?»

(Scînteia, 19 septembrie 1984)

«În județul Ialomița nu a fost un an prea bun pentru culturile duble, nici măcar pentru culturile înșămînțate după plantele furajere timpurii. Concludent în acest sens este faptul că, în perimetrul triunghiului secetos Făcăieni-Gura Ialomiței-Cosimbești, s-au identificat 7000 hectare de porumb fără rod, care, cu fiecare zi ce trece, se usucă pe rădăcină. De asemenea, pe întinsele suprafețe din cele 25000 hectare înșămînțate cu porumb după orz și griu, plantele au înspăcat de mult și au de-acum cîte 2-3 etaje de frunze uscate. Șansele de dezvoltare a acestor culturi sînt minime. Factorii răspunzători din județ fac intervenții la Ministerul Agriculturii, dar nimeni nu-și asumă luarea unei decizii.»

(Scînteia, 19 septembrie 1984)

«Dacă am fi așteptat să se usuce capitulele în lan, ar fi însemnat să întîrziem mult pregătirea terenului și semănatul. De aceea am hotărît ca recoltarea să se facă manual, cu participarea activă a tuturor forțelor satelor»

(Scînteia 21 septembrie 1984)

«...unii gestionari au găsit cu cale să condiționeze direct vînzarea unor produse de cumpărarea altora: lenjerie de damă cu filme foto, unele dulciuri cu brînză de vaci sau sprayuri de insecticid universal cu hîrtie de muște «Zeppelin»...»

(R.L. 27 septembrie 1984)

NAZURI

«Cel mai șef» nu poate să meargă undeva fără să creeze probleme. În felul ăsta e dînsul important. Ca să meargă la Bonn (RFG), între 15 și 19 octombrie a.c., a cerut Căntăreșului Kohl să vie să-l aștepte la aeroport, ceea ce este contrar protocolului vestgerman.

A mai cerut, ca în timpul discuțiilor să nu vină vorba despre germanii din România iar la sfîrșitul convorbirilor, să fie semnat un comunicat comun în care să se reia aidoma formulele sale cu retragerea fuzeelor americane din Europa (deci din RFG!) și, ca urmare (deci ulterior) a contramăsurilor sovietice. Este cea mai clară dovadă că vizita se face în serviciul Moscovei căci un asemenea document final ar avea rezultate catastrofale asupra opiniei publice din Occident și din America.

Cum, probabil, Căntăreșul nu doarește să schimbe protocolul și să semneze un asemenea act, Ceaușescu a lansat zvonul cum că sovieticii nu-l lasă să meargă la Bonn. La urma urmei, dacă nu merge sau n-ar fi primit n-ar fi nici o pagubă, nici pentru poporul român, nici pentru poporul german.

CIFRE COMPARATIVE

În 1983, Partidul comunist sovietic avea 18,1 milioane de membri, reprezentînd 7% din totalul populației sovietice. Dintre aceștia, 98.195 erau români (basarabeni) ceea ce nu reprezintă decît 3% din populația românească din Basarabia, Bucovina de Nord și restul URSS-ului și dovedește o formă de rezistență națională și politică. În RSR zece la sută din populație este în PCR - ceea ce nu dovedește nimica, marea majoritate a membrilor PCR fiind tot atît de potrivnici sistemului ca și nemembrii de partid, dar au poate mai puțin caracter sau posibilități de a sustrage presiunilor. decît cei din urmă.

PERSECUȚII RELIGIOASE ÎN BASARABIA

Roman Mioseev, 29 de ani și Karlanty Kirov, 35 de ani, basarabeni, au fost condamnați la 2 și respectiv 3 ani de lagăr pentru infracțiunea de a nu se supus legii restrîngerii practicii religioase. Mioseev a organizat anul trecut o reuniune clandestină a tinerilor bapțiști, risipită de poliție.

CONDIȚIA INTELECTUALULUI

Continuăm publicarea eseului scriitorului Dorin Tudoran (v. LUPTA nr. 23) care a apărut în traducere franceză în revista «L'ALTERNATIVE», nr.29 din septembrie-octombrie 1984.

III

«Un caz e un miracol banalizat; dar un miracol.» (Un intelectual român contemporan)

Evident, nu tot intelectualul român e azi obedient, pasiv, laș, resemnat. Dar excepțiile, oricât de multe ar fi ele, ca orice minuni, nu fac decât să confirme regula. Demnitatea individuală a citorva nu poate ține locul demnității unei întregi clase sociale. Puterea de a reacționa stă în individ, puterea de a acredita o poziție istorică stă în demnitatea colectivității. Fără realitatea colectivă, orice gest individual - oricât de curajos și de demn - se pierde într-o «moftologie individuală», cum bine ar zice cineva. Puterea totalitară în România a pus, de altfel, foarte bine la punct marginalizarea, bagatelizarea oricărei reacții individuale prin clasarea ei în *Cazul Cutare*. Înainte chiar de a-l acuza drept Iudă, vindut pentru arginți Occidentului, nu lansase KGB-ul despre Soljenițin că făcuse tot ceea ce făcuse doar pentru că, bolnav de cancer, fără scăpare, voise și el să nu moară necunoscut?

Teoretic, intelectualul român cunoaște pînă în ultimul resort acest aparat de marginalizare, de excludere prin bagatelizare ori compromitere (...)

«Un caz e un caz - atît și nimic mai mult; pîrînd a explica totul, această formulă nu explică, de fapt, nimic. Are alt rol.

Devine de obicei caz ceea ce contrariază, ceea ce stînjenește, ceea ce sfidează deprinderile și normele curente, ceea ce contestă ordinea stabilită: este o formă eficientă de marginalizare, dacă nu chiar de excludere a inconvenabilului. Iar procedeul este pe atît de comod pe atît de liniștitor. Cazurile sînt, prin înseși statutul lor, periferice, întîmplătoare, izolate, nu reprezintă regula, ci anomalia. Fac vîlvă, dar sfîrșesc întotdeauna prin a fi clasate.»

În ultimul timp, puterea a reacționat prompt și, pentru unii, surprinzător de nuanțat în bagatelizarea, compromiterea unor astfel de cazuri. Scriitorul român, de pildă, cunoaște foarte bine mîndria sistemului de marginalizare, dar speră, încă, dacă nu în puterea creatorului de literatură de a înfrunta «cazuizarea» sa, oricum în forța literaturii de a nu fi fărîmițată în astfel de «accidente».

S-ar părea, însă, că acest optimism nu e împărtășit de marea masă a intelectualilor, dovadă teama lor bolnăvicioasă de-a deveni cazuri. (...) Pentru o foarte nesigură «statuie» de mîine, intelectualul român de azi nu dă micul bust de buzunar, înșelător și el, dar mai palpabil, pe care puterea zilci i-l asigură «omului de înțeles».

De fapt, în fața cazului creat în lumea intelectuală, puterea nici nu mai are multe de făcut. Cîteva antecedente compromițătoare au învățat-o că brutalitatea fățișă n-o poate avantaja (...). Acum, în anul de grație 1984, rolul organelor specializate în România în distrugerea de om, reputație, operă, se «rezumă» doar la prelucrarea subiectului, la pregătirea lui pînă în faza de *livrare publică a cazului*.

Aparițiile pe față ale organelor respective, nu se înregistrează decît în situații cu to-

tul neașteptate. Practic, lichidarea cazului intră în atribuțiile ... intelectualilor înșiși, ...de la tăcerea vinovată la critica «principială», ca să nu mai vorbim de birfa neiertătoare. Căci nu există pe lume, spune un intelectual român, ură mai cumplită decît aceea a sclavului împotriva sclavului ce s-a eliberat; și ... orice caz e un sclav eliberat. Sclavul privește cu înțelegere, chiar cu simpatie, doar eliberarea sclavului de către stăpîn, făcîndu-și falsa socoteală că mîine, poimîine, i se va dărui și lui libertatea. Dar dacă cel de lîngă el se auto-eliberează singur, în sclav se aprinde o ură de moarte, fiindcă, ce altceva este auto-eliberarea unui sclav decît dovada că, da!, se poate? Și dacă lucrul ăsta e dovedit, ce altceva decît condamnarea pasivității înseamnă el? Dovedind că, de fapt stăpînul se află în fiecare din noi, și că libertatea se cucerește de dinăuntru nu se primește de dinafară (...).

Intelectualul român, lucrat de organele puterii ca subiect și livrat public drept caz, indiferent de cota lui moral profesională de pînă atunc, pierde tot, i se contestă totul, i se pune în cîrcă orice: nu mai are talent («De fapt, mon cher, n-ai avut niciodată!») rezultatele lui profesionale sînt reanalizate rapid și declarate aproape nule. El, cazul, e un gîin, dacă nu un agent al «unchiului Sam», își urăște patria, poporul, ba chiar propria familie. Pe scurt, e un gunoi «pe care, mon cher, tovarășii, să recunoaștem, l-au menajat prea mult!»

Să ne reamintim confesiunea unui personaj al lui Zinoviev: «De cîtă vreme existența lui Anton mă agasează. E ceva în el care mă împiedică să trăiesc. E conștiința? Ce e? După cum spune Anton (iar el!), conștiința nu e pentru om ceva evident. E totdeauna altul și nu el însuși. Din cauza asta poate, există la noi o frică panicată de oameni ca Soljenițin sau Saharov. Nu te temi de a fi demascat; te temi de a căpăta o conștiință. Conștiința e jenantă în viața de toate zilele, ceea ce nu e cazul cînd ești demascat.» (...)

În fond, obiecția fundamentală care i se aduce cazului de către foștii lui confrăți de galeră e că «Toate astea le știm și noi, și tăcem. De ce le-ai spus tu? Ca să arăți că noi sîtem niște lași, nu?»

Cît de paradoxal, de contradictoriu e intelectualul român! Cînd e de făcut un pas riscant, că toți sîntem de acord că «nu se mai poate, e insuportabil, trebuie făcut ceva», fiecare întrebă: «De ce tocmai eu?», dacă privirea celorlalți cade pe el. După ce unul și-a asumat riscul și-a făcut pasul, e zidit de viu în cărămizile aceluia «De ce tocmai el?»

Dar e doar tragedia cazului? Nepuțința de a făptui a celor țintuiți pe vecie în sicriul unei conștiințe mereu doar în stare enunțativă ce este? Tragedia unei clase ori chiar a unei societăți nu este doar suma tragediei cazurilor, acesteia i se adaugă și lipsa sentimentului tragic al vieții pe care ceilalți l-au adoptat prea ușor ca pe un blazon aurit.

(URMARE ÎN NUMĂRUL VIITOR)

JURNAL - ÎNSEMNĂRI DIN ȚARĂ

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

La o gospodărie agricolă alăturată, fetele de la o școală din Buzău, au primit sarcina să împrăștie chimicale pe cîmp, fără cizme de protecție. După cîteva ceasuri au fost duse la spital, în stare destul de gravă. De la județ se cere liniște și se așteaptă criticat medicul care protestase. La urma urmei ce să protestezi? medicamente nu se găsesc, chirurgii nu au anestezice, numeroase secții chirurgicale (s-a găsit soluția!) sînt închise pentru «higienizare». La bandaje și vată, cota e prea mică, nu fac față. Se prescrie în toate cazurile algocalmin. Calmează, și costă numai 0,65 bani fioală!

S-au cules cu soldații și elevii mai multe hectare de cartofi. Cum culesul s-a făcut în grabă, conducerea fermei a băgat imediat tractoarele, să nu cumva să vină țărani și să culegă ce a rămas...

Singura salvare, dacă haosul care s-a lăsat peste tot mai poate fi stăpînit și des-cilcit, ar fi tot agricultura. Dar nu vor să le dea nimic țărănilor. Mai bine să crape. De unde atîta ură la acești fii de țărani, îngropați în fotolii, împotriva țărănilor? Și nebunul, ca un blestem, tot de atinge, pier. La fiecare vizită e primit cu pîine și sare. Pîinea s-a băcut bolovan cu miezul cleios și, semn rău, foarte rău, nu se mai găsește sare!...

Potenchinisme. Cînd a vizitat Banatul, o livadă de pomi pe lîngă care trebuia să treacă n-avea fructe, se uscaseră pomii. În meri au fost agățate, cu sfoară, fructe, uneori și pere... De la distanță nu se vede! La Rovinari, înflăcărat, în timpul unui discurs, vîzînd într-o latură un mal de pămînt, le-a indicat să descopere cîrbuni și acolo. Responsabili locali, temîndu-se să n-o pățească, să alunece de pe scaun, pentru că în dealul respectiv nu găsiseră cîrbune, la vizita următoare, au vopsit malul negru.

Sub președenția Leanei s-a discutat desființarea Institutului de geologie. Ministrul de resort a încercat să apere existența institutului. Argumentația nu se referea la oamenii care vor fi împrăștiați prin județe și nu vor mai avea cum să lucreze după un plan național, ci după unul județean, adică, într-un fel de «Cîntarea României». Era vorba de o aparatură care costase milioane de dolari, care a fost instalată aici și nu poate fi folosită decît aici. Leana l-a întrerupt și i-a rețezat-o: «Stai jos că nu știi ce spui!» Așa au distrus și Institutul de Petrol și Gaze, mutîndu-l, fără a putea reface la Ploiești laboratoarele pe care le aveau la București și, de atunci «școala românească de petrol» care avea tradiție și foarte buni specialiști se află în situația de pionierat de acum cîteva decenii, experiențele avînd mai ales loc cu creta pe tablă sau în imaginație...

(URMARE ÎN NUMĂRUL VIITOR)

«În cea mai adîncă înfrîngere a omului există ceva care nu depinde de cel care l-a înfrînt. Consimțămîntul victimei. Și cîta vreme acest consimțămînt lipsește, învingătorul cel mai vanitos se simte limitat și frustrat: destinul cel mai implacabil înce-tează de a fi atotputernic, un «da» suspi-nat care nu vine lasă opera imperfectă. Ei bine, orice s-ar întîmpla, ne rămîne măcar asta: să nu ne dăm consimțămîntul.»

OCTAVIAN PALER, «Polemici cordiale»

La Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei a fost prezentat un Proiect de Rezoluție privind problema minorităților etnice, religioase sau lingvistice din România. Proiectul a fost întocmit de Comisia pentru relațiile cu țările europene nemembre, încă din ziua de 26 iunie 1984.

După ce amintește că dreptul minorităților este garantat de acorduri internaționale, și cuprinde dreptul pentru fiecare cetățean de a părăsi țara în care se află, Raportul afirmă că *"politica autorităților române duce la grave nedreptăți"*. Referindu-se apoi la dispozițiile coșului 3 din Actul final de la Helsinki, Proiectul de Rezoluție critică în mod energic Decretul Consiliului de Stat RSR din 1 noiembrie 1982 cerind plata studiilor în devize pentru a putea părăsi țara, declară că acest Decret este o violare flagrantă a acordurilor de la Helsinki și cere Consiliului de Stat RSR:

a. Să garanteze respectarea și aplicarea efectivă a Drepturilor persoanelor care aparțin minorităților etnice, religioase sau lingvistice, și să aprobe interesele lor legitime, precum este prevăzut în acordurile internaționale și în constituția română;

b. Să înceteze de a viola Drepturile fundamentale ale Omului, și ale minorităților naționale așa cum se face actualmente în România în domeniile social, etnic, cultural, economic și religios, și să creeze în România o situație care să permită oricărei persoane să trăiască fără a îndura discriminări sau a fi îndemnată să se hotărască a-și părăsi propria țară;

c. Să abroge Decretul din 1 noiembrie și să autorizeze plecarea tuturor persoanelor care au făcut cererea, în conformitate cu acordurile și tratatele pe care România le-a semnat sau la care a aderat.

În raportul pe care-l prezentase în vederea acestui proiect de rezoluție, vicepreședintele comisiei, M. Blaauw descria pe larg situația din România arătând că *"grupurile minoritare"* se plîng adesea că trebuie să îndure două greutăți: cea a represiunii totalitare și cea a discriminării datorită sovinișmului român și a *"românizării"*. Raportorul arată apoi că politica externă de independență față de URSS, începută în anii 1970 s-a dovedit iluzorie; că numărul deținuților politici din RSR nu este cunoscut dar e foarte ridicat, mulți dintre ei fiind interzași în azile psihiatrice, în timp ce alții au dispărut în urma unor accidente. După ce arată inexistența libertății de expresie, cea de a se întruni precum și a libertăților sindicale și religioase, raportorul descrie pe larg situația Părintelui Calciu *"care este astăzi un simbol al rezistenței creștine împotriva politicii atee oficiale a regimului român, ... profesor de studii pentru Noul Testament și de franceză la Seminarul teologic Radu Vodă din București, el apăra pe creștinii persecutați din țara sa în cursul predicilor sale și a conferințelor publice. La 11 noiembrie 1980, el a început în închisoare prima sa grevă a foamei - în ziua deschiderii conferinței CSCE de la Madrid. Pînă acum, numărul de zile cît a făcut greva foamei a depășit 300. Sănătatea sa a suferit foarte mult din cauza condițiilor de viață teribile din închisoare și, în 1981, se zvonește că a fost transportat la spitalul închisori de la Jilava. În 1982, un fost deținut a indicat că îl văzuse înălțat și cîntărind 38 de kilograme."*

Vorbind despre politica oficială de integrare a minorităților în națiunea română în cadrul societății socialiste, raportorul

arată că toate naționalitățile, cu excepția țiganilor, a turcilor și a tătarilor, au scăzut simțitor în procentaj între 1956 și 1977. Astfel, ungurii și secuii au trecut de la 9,1 la 7,9%, germanii, saxonii și șvabii de la 2,2 la 1,65%, ucrainenii și rutenii de la 0,3 la 0,26%, sîrbii, croații și slovenii de la 0,3 la 0,2%, rușii și lipovenii de la 0,2 la 0,15% iar evreii de la 0,8 la 0,11%. Proportional și numeric românii au crescut de la 85,7% la 88,14% și au trecut de la 14 996 114 la 19 001 721 la recensămîntul din 1977. Țiganii au trecut de la 0,6 la 1,07% numărul lor crescînd de la 104 216 la 229 986 iar turcii au trecut de la 0,08 la 0,11% de la 14 329 la 23 303 iar tătarii de la 0,1 la 0,11% trecînd de la 20 469 la 23 107.

Raportorul tratează apoi cazul diferitelor minorități în parte insistînd mai cu seamă asupra ungarilor despre care afirmă contrar datelor statistice existente, că cifra lor s-ar ridica la 2,5 milioane, a germanilor și evreilor arătînd numărul ridicat al membrilor acestor comunități care au părăsit România precum și faptul că, în prezent, din cei 358 000 de germani care se mai află în țară 80 000 au viza de intrare în RFG însă nu pot părăsi RSR-ul. În 1983, 1300 de persoane au părăsit România pentru Israel și 15000 pentru a se duce în RFG. În baza unor informații oficiale, cererile de plecare ar depăși 1,5 milioane. *"Numeroși sînt cei care încearcă să treacă frontiera clandestin și sînt fie prinși de grănicerii iugoslavi și redați autorităților române, fie împușcați (există mai multe cimitire clandestine pe frontiera între Iugoslavia și România)."*

Încheind, raportorul cere guvernului român să își reformeze structurile economice pentru a îmbunătăți condițiile de viață ale cetățenilor precum și ale minorităților, în așa fel încît să dispară tentația de a emigra și citează articolul 27 din Pactul ONU privind drepturile civile și politice: *"În statele unde există minorități etnice, religioase sau lingvistice, persoanele aparținînd acestor minorități nu pot să fie lipsite de dreptul de a avea în comun cu alți membri ai grupului lor, propria lor viață culturală să-și exercite cultul religios și să întrebuințeze propria lor limbă"*, precum și art. 22 din constituția RSR care asigură respectarea drepturilor naționalităților conlocuitoare.

EXILUL SA AIBE CANDELELE APRINSE!...

de D.C. AMZAR

Cele două grupări politice ale Exilului: Consiliul Național Român (înființat în iunie 1978) și Uniunea Românilor Liberi (care a luat ființă în mai 1984), negăsind de cuviință să analizeze în prealabil, împreună, în prezența și cu asistența unor personalități independente și competente, noua situație sub toate aspectele și cu toate consecințele posibile atît în eventualitatea înțelegerii, cît și, mai ales, a neînțelegerii dintre ele, se găsesc acum față în față ca doi cocolși gata de harță!...

În această, a doua situație nouă, pe care am prevăzut-o ca posibilă și de care, în "Scrisoarea către întregul Exil" am ținut să previn ambele părți, raporturile dintre ele pot fi ori de concurență și adversitate, ori de colaborare pașnică în interesul cauzei Românișmului de astăzi, care, de fapt, luată în parte, îi depășește și pe unii și pe alții.

Cauzele acestui nefericit dualism politic nu trebuie căutate numai de o parte

Președinta LIGII PENTRU APARAREA DREPTURILOR OMULUI ÎN ROMÂNIA (LDHR, din PARIS), dna SANDA STOLOJAN, a participat la seminarul internațional consacrat încălcării Acordului de la Helsinki.

"Seminarul internațional despre încălcarea Acordului de la Helsinki" s-a ținut la Stockholm și apoi la Oslo, între 16 și 18 septembrie 1984 și a fost organizat de *"Comitetul Helsinki pentru supravegherea aplicării Drepturilor Omului"* din Suedia. La lucrările seminarului, prezidate de scriitorul Per Wastberg, președintele Pen-Clubului Internațional, au participat personalități din viața politică și culturală suedeză, precum și *"Comitetul Helsinki"* american condus de dna J. Laber. Alte organizații au trimis deasemenea reprezentanți: *"Amnesty International"*, *"Mișcarea suedeză pentru Pace și Arbitraj"* și *"Centrala mișcării sindicale suedeze"*. Șase țări au fost în mijlocul discuțiilor: Iugoslavia, Polonia, Cehoslovacia, Turcia, URSS și România. Situația Drepturilor Omului în România a fost expusă de dna Sanda Stolojan, Președinta LDHR din Paris. Seminarul a fost urmat de o tribună liberă cu participanții, pe tema: *"Ce pot face organizațiile ne-guvernamentale pentru promovarea respectului Acordului de la Helsinki?"* în privința Drepturilor Omului. Reacția publicului nordic, deosebit de sensibil la problemele umanitare, interesul manifestat pentru țările puse în discuție și ale căror realități sînt încă prea puțin cunoscute, a răspuns implicit întrebării. S-a dovedit că informarea continuă și susținută a opiniei publice este datorită primordială a organizațiilor ne-guvernamentale. De la situația soților Saharov, simbol suprem al disprețului pentru Om de care dă dovadă Moscova (subiect tratat de prof. Frantisek Janouch, fondator, alături de Vaclav Havel, al Chartei 77), pînă la umilințele îndurate de populația românească, seminarul a dezvăluit realitatea totalitară și necesitatea combaterii ei prin informarea publicului din Lumea Liberă. După Stockholm, seminarul s-a deplasat la Universitatea din Oslo și a fost urmat de o întîlnire cu presa norvegiană.

sau de alta, după simpatiile sau antipatiile pe care le inspiră fiecare dintre cele două organisme; după știința mea aceste cauze se găsesc în ambele părți. *Post factum* nu mai are niciun sens să stabilim și să împărțim răspunderile.

Examenul de conștiință rămîne acum în seama fiecărei grupări în parte, pentru a vedea dacă au procedat în favoarea sau, mai degrabă în detrimentul cauzei, pe care ambele organisme reprezentative vor s'o servească cu același zel, aceeași competență - cel puțin - cu aceleași bune intenții. Ca urmare a acestui examen, absolut necesar în interesul scopului comun, se impune, în vederea succesului dorit deopotrivă de ambele părți, colaborarea celor două organisme.

Această colaborare poate funcționa fie pe baza unei împărțiri de atribuții, problemele de politică externă de-o parte, cele (urmare în pag. 6)

ANDREI (MARCU) PANDREA DESPRE ȚARA LOVIȘTEI

Sub auspiciile Institutului de Etnologie de la Paris, a apărut teza de doctorat a lui Andrei Marcu (Pandrea), medic, scriitor și etnolog, intitulată «*Contribution à l'étude ethnologique de la terminologie de la parenté au «Pays, de Lovistea» (Roumanie)*», 544 de pag.

Autorul a fost medic mai mulți ani, între 1961-1975, în Țara Loviștei, regiune plasată în centrul României, între Transilvania, Olt, Topolog și Cozia. Izolată geografic și locuită neîntrerupt, din paleolitic, Țara Loviștei este un simbul de etnogeneză și glossogeneză a poporului român. Comunitățile țărănești sînt practic nestratificate social iar tradițiile culturale supraviețuiesc în așa fel încît Țara Loviștei este un adevărat laborator etnologic. Autorul se oprește asupra termenilor de rudenie care revelează o mare coeziune familială și socială bazată mai cu seamă pe rudenția spirituală. Termenii de rudenie sînt analizați gramatical, semantic, etimologic și concret, în formele și modalitățile lor de utilizare. Dintre cei 47 de termeni fundamentali analizați, spre exemplu, 93% sînt de origine latină, 4,25% de origine autohtonă iar 2,13% sînt de origine slavă.

«Teza lui Andrei Marcu (Pandrea) constituie, în mod evident, unul din fericitele cazuri de cercetare interdisciplinară(...), în plus, descrierea atât de interesantă a familiei spirituale, paralelă și, adesea, mai importantă decît cea de sînge sau prin alianță, constituie, cred, una din explicațiile fundamentale ale rezistenței poporului român în fața vicisitudinilor istoriei» (prof. C. Poghiră).

«Studiul lui Andrei Marcu (Pandrea) este primul de acest fel referitor la români (...) Analizele, care situează termenii de rudenie în viața socială și în istorie, sînt însoțite de descrierea ritualurilor înrudirii...» (prof. Paul Henri Sthal).

ȘTEFANIA CRISTESCU «DESCÎNTECE DIN CORNOVA-BASARABIA»

Rezultat al campaniei monografice organizate de prof. Dimitrie Gusti în comuna Cornova în 1931, cartea Stefaniei Cristescu, apărută în 1984, la Editura Hiatus (SUA), constituie un eveniment pentru specialistul etnolog, antropolog, pentru basarabean și pentru tot omul dornic de a înțelege spiritul românesc.

Partea întâi, «Materiale» refacă drumul cercetătorului, a culegătorului de texte și informații. Intrăm în posesia unor date deosebit de interesante pentru înțelegerea magicului, căci în Cornova descîntecul este încă (în 1931) un element viu, o componentă firească a vieții sătești, dovadă: numărul mare al descîntătorilor (1/10 din populația satului), importantul lor rol social și tipicitatea formulelor magice.

Partea a doua «Studii», cuprinde articole de interpretare a materialului cules. De exemplu, în articolul «Practica magică a descîntecului de «strîns» este explicat ritualul magic cu toate componentele sale: formula magică orală, tehnica manuală, agentul magic, iar articolul «Componente magice în viața spirituală a țărănimii românești» stabilește rolul social al credințelor și practicilor magice ca «mijloc prim și esențial de comuniune spirituală a membrilor aceluiași sat».

Analiza descîntecelor continuată în cîteva sate din alte regiuni ale țării permite autoarei să afirme că manifestările magico-religioase compun împreună cu cele etice și artistice «stratul primar și original în care se păstrează mai bine pecetea sufletească a a neamului nostru».

R.P.

CONGRESUL ACADEMIEI ROMÂN-AMERICANE DE ȘTIINȚE ȘI ARTE (A R A)

Cel de al X-lea Congres ARA (președinte prof. Maria Manoliu-Manea) se va desfășura în zilele de 2-4 mai 1985 la Universitatea California din Berkeley. Congresul este deschis tuturor membrilor Academiei și altor specialiști interesați în problemele culturii și civilizației românești. Comunicările pot fi prezentate în limbile engleză, franceză și română, durata de prezentare fiind limitată la 20 de minute, urmate de 10 minute pentru discuții. Cei care doresc să participe la lucrările Congresului sînt rugați să se adreseze organizatorului local, dna prof. Paola Timiras, pe adresa: Department of Physiology-Anatomy, University of California, Berkeley, CA 94720 USA.

Participanții sînt rugați să se înscrie pînă la 31 octombrie 1984, indicînd titlul comunicării, însoțit de un rezumat de o pagină.

Rezervările la hotelurile și motelurile din aria orașului Berkeley trebuie făcute din timp, la adresa de mai sus, dat fiind că, în perioada respectivă activitățile campusului universitar sînt foarte numeroase.

Institutul Român de Cercetări - Biblioteca Română - din Freiburg i. Br. are onoarea de a vă face o call INVITATIE la manifestările culturale care vor avea loc cu ocazia Adunării Generale anuale, în zilele de 12-13-14 octombrie.

Vineri, 12 octombrie 1984, în localul Institutului din Uhlandstrasse, nr 7 va avea loc ședința festivă - Jubileul a 35 de ani ai Institutului - ședință încadrată de un program muzical în care-și vor da concursul doi instrumentalisti români.

Sîmbătă, 13 octombrie, va avea loc un ciclu de conferințe: dr. Petre Nasturel, «*Lutheranismul sîdesc și cele dintîi tălmăcirii românești din Biblie*»; dr. Octavian Vuia, «*Logica adevărului istoric*»; dr. L. uro Grassi, «*Istoriografia italiană despre România, din 1945 pînă azi*»; dr. Dan Ionescu, «*O icoană românească de pelerinaj la Muntele Sinai din sec. al XIX-lea*»; dr. Dan Cernovodeanu, «*Contribuția heraldică la istoria Țărilor Românești*»; Nicolae Lupan, «*Constantin Stamai-Ciurea. Omul și scriitorul*»; dr. Matei Cazacu, «*Partidele politice în istoria noastră medievală*».

Duminică, 14 octombrie, serviciul religios la Biserica Maica Domnului (Maria Schulz), Scultzenallee, 16.

EXILUL SĂ AIBE CANDELELE APRINSE

de D.C.AMZAR

(urmăre din pag.5)
de politică internă de alta) fie prin înțelegere dela caz la caz, repartizînd demersurile alternativ, în ordinea apariției lor. Împărțirea atribuțiilor din capul locului e o formulă care, după mine, va funcționa mai ușor și mai eficient decît repartizarea demersurilor de la caz la caz.

În ultimă instanță totul va depinde nu atît de bunăvoință, cît mai ales de competențele de care vor dispune cele două organisme competitive și nu mai puțin de discernămintul, perspicacitatea și circumspecția celor două personalități din fruntea lor. Cunoșcînd, din proprie experiență cît de greu funcționează colaborarea în condițiile Exilului, propunerea mea a fost, de la începutul discuțiilor, contopirea celor două grupări într-una singură sub conducerea unui Prezidiu de trei personalități dintre ce-

AL IV-lea CONGRES INTERNAȚIONAL DE TRACOLOGIE

Între 21-26 septembrie a avut loc al IV-lea Congres internațional de tracologie la Rotterdam, cu participarea a 75 de specialiști din numeroase țări (inclusiv SUA și Japonia). Delegația bulgară (care a prezentat cu această ocazie o excelentă expoziție «Aurul Tracilor») era compusă din 25 de persoane. Din RSR, unde se face atîta caz de tracismul românilor - nici un participant (și - se înțelege, nici I.C.Drăgan)! Știința românească a fost reprezentată doar prin lucrările a trei refugiați - profesorii Vl.Iliescu, Adrian Pirvulescu și Cicerone Poghiră. Acesta din urmă a fost ales, cu aceeași ocazie, președinte al Consiliului internațional de cercetare științifică în tracologie, recent constituit.

O IMPORTANTA DESCOPERIRE ARHEOLOGICA LA BUNESTI-VASLUI

Pe șantierul arheologic de la Bunești-Vaslui s-a descoperit o așezare princiară geto-dacică din sec IV-III î.e.n. Descoperirea cea mai importantă este aceea a unei diademe princiare din aur, din perioada premergătoare lui Burebista. Ea cîntărește 757,6 gr., este alcătuită din două bare de aur paralele ale căror extremități sînt modelate sub forma unor animale de pradă bine stilizate și care amintesc de lupul de pe stindardul de luptă al dacilor, iar pe cele două bare sînt prinse 5 flori din sîrmă de aur în filigran.

le mai capabile, sub președinția celui mai în vîrstă și mai mult experimentat în politică.

Acest Prezidiu s-a dispună de o echipă de consilieri specialiști pentru diferite sectoare, spre exemplu; 1. Politică generală, externă și internă; 2. Economie generală, raporturile cu țările pieții libere pe de o parte și cele cu economie de Stat pe de alta; 3. Politică militară cu problemele ei: război, și pace, înarmări, dezarmare; 4. Cultura cu aspectele ei variate: culte, științe, arta și literatura precum și educația și învățămîntul de toate gradele.

Situația internațională este de așa natură încît, după toate probabilitățile, cursa înarmărilor va continua, încordarea raporturilor dintre Est și Vest se va agrava și mai mult. Toate tratativele s'au dovedit pînă acum ineficiente din cauză că Estul și Vestul lumii de după cel de al doilea război mondial vorbesc o limbă echivocă, în care noțiunile diplomatice de bază: pace, război, libertate, independență, suveranitate etc., au înțelesuri duble. Drepturile Omului, pentru a lua un exemplu de permanentă actualitate, după semnarea în comun a Actului de la Helsinki, sînt înțelese de diplomații din Europa de Vest în sensul Dreptului divin, sau cel puțin al Dreptului natural, pe cînd Europa de Răsărit le consideră «drepturi constituționale», în ultimă instanță cele care emană de la Partidul Comunist!...

Dar discuțiile nu pot dura la infinit; ziua răfuieților va fi dictată nu de discuții ci de evenimente, de acel eveniment asupra căruia una din părți nu va mai permite nici o discuție. Atunci partea respectivă va trece la acțiune. Această zi nu poate fi prevăzută cronologic, ea poate veni și «peste noapte».

De aceea Exilul, ca singura opoziție reală, chiar dacă slabă, e bine să aibe «candlele aprinse», și cît mai multe.

C O R E S P O N D E N Ț Ă

STIMATE DOMN,

Cunoscând obiectivitatea revistei LUP-TA, am fost foarte surprins să citesc în numărul 22 cele scrise privitor la "campania de denigrare" a arhiepiscopului Trifa. În consecință, țin să vă exprim punctul meu de vedere și vreau să sper că scrisoarea mea va fi publicată.

Rîndurile de față vi le scriu în calitate de licențiat în "Științe Istorice (la Universitatea din Ierusalim) și membru al unei familii care a avut un membru victimă a rebeliunii legionare din ianuarie 1941. Nu pretind a fi obiectiv 100%, dar există un adevăr istoric care trebuie respectat, căci nu pe minciună se va putea construi mîine o Românie liberă și democratică.

Nu cred că scopul activității unei majorități a emigrației române e de a acoperi criminali de război, de a schimba lozincă "proletari din toate țările uniți-vă" cu "legionari din toate țările uniți-vă. În primul rînd, articolul din nr.22 induce în eroare cititorii: Trifa nu a fost expulzat din SUA pentru că a participat la crimele din ianuarie, ci pentru că a ascuns autorităților americane apartenența sa la o mișcare fascistă. Din punct de vedere juridic (american), n-are importanță dacă Mișcarea Legionară era legală sau nu. În plus, nimeni n-a pretins că Viorel Trifa a agățat e-vrei la abatorul din București, cu mențiunea "carne cușer". Trifa a fost unul din inspiratorii acestei crime, unul din mentorii Gărzii de Fier. Responsabilitatea sa ca șef al Studenților Legionari, ca ideolog, e incontestabilă. Mărturia Rabinului-șef al României din perioada respectivă, dr. Alexandru Șafran și cea a prof. Bela Vago de la Universitatea din Haifa nu sînt suficiente? Cu toate că ambii au fost victime ale represiunii comuniste (în calitate de "sioniști")? În sfîrșit, dacă arhiepiscopul Trifa ar fi cu adevărat religios, n-ar putea interpreta peregrinările sale ca o pedeapsă de sus? Personal cred că a venit timpul ca Valerian Trifa să-și exprime public regretul pentru cele făcute în tinerețea lui. Un asemenea act poate ar contribui ca familiile victimelor din ianuarie 1941 să-și ierte trecutul și ar ajuta evreii și creștinii originali din România să înceapă un nou capitol în relațiile lor. Mulți comuniști ajunși în Occident și-au recunoscut crimele. De ce foști legionari nu i-ar imita? Cu stimă, A.J.

ANTONIE PLĂMĂDEALĂ ÎN AMERICA

În așteptarea plecării I.P.S. arhiepiscopului Valerian Trifa din America, Patriarhia de la București a luat o seamă de inițiative în speranța că va putea să-și extindă influența în USA și Canada. Unde dispunea deja de o seamă de parohii sub conducerea episcopului Victorian Ursache. Mai întîi episcopul Ursache a fost poftit la București pentru "consultări". Fie că era bolnav, fie că a fost prevăzător, temîndu-se să nu fie reținut cum li s-a întimplat altor clerici, episcopul nu s-a dus.

Patriarhia a numit, peste capul său, ca exarh, pe arhiepiscopul de Sibiu, Antonie Plămădeală, în speranța că acesta va reuși, pe de-o parte să ia conducerea efectivă a episcopiei din SUA și Canada (a celei care ține deja de București), iar pe de

FEDERAȚIA SAȘILOR TRANSILVĂNENI

În Austria, Germania, Canada și Statele Unite trăiesc aproximativ 200 000 de sași originari din România. La 19 iulie 1984 ei au reușit, spre deosebire de cei cam toți atîția români din emigrația europeană și americană, să se organizeze într-o federație, pe care, cu modestie, nu au numit-o nici mondială, nici universală, ci doar a sașilor transilvăneni.

Scopurile Federației - în același spirit lipsit de morgă - se limitează la reprezentarea intereselor vitale ale sașilor în domeniul umanitar, al atitudinii lor față de patria lor de origină și al intereselor lor culturale.

Sașii transilvăneni, care timp de 800 de ani și-au păstrat tradițiile, folclorul și identitatea națională, continuă să o facă și pe alte meleaguri. Legăturile lor cu principatele românești au fost de cele mai multe ori profund pozitive, mergînd de la introducerea mărfurilor occidentale și pînă la răspîndirea tiparului.

Poate că nenumăratele îndemnuri și apeluri la unirea tuturor organizațiilor românești din exil, în spiritul unui patriotism dezinteresat, vor fi mai plastic ilustrate de exemplul viu al unei comunități, care, timp de veacuri, a viețuit pașnic și creator alături de neamul nostru, fiind pînă la urmă silită să-și părăsească vatra strămoșască, prin presiunea celei mai vi-trege năvăliri barbare dintre toate: cea a satrapilor marxismului asiatic.

MIHNEA ROMALO

ȘTIRI DIN CANADA

Pe 1 și 2 septembrie 1984 a avut loc la Kitchener-Berlin (Canada) al 16-lea Festival anual de folclor al banatenilor. În prezența primarului localității și cu participarea a 1 500 de persoane, venite din Canada, SUA și Europa, s-a desfășurat "cel mai reușit festival folcloric din Canada, în ultimii 40 de ani". Organizatori au fost părintele paroh al bisericii "Sf. Ion" din localitate, G.Miloaje - președintele Societății «Banatul» și Ionota Oprea.

SPRIJINIȚI, PRIN ABONAMENTUL DUMNEA VOASTRĂ, REVISTA L U P T A

alta, că va reuși să smulgă din cadrul sinodului ortodox din America, una cite una, parohiile care fac parte din Arhiepiscopia Ortodoxă Română condusă, după plecarea I.P.S. Valerian, de episcopul Nathaniel. Cunoscînd dirzană cu care românii din America și descendenții lor și-au păstrat bisericile la adăpostul presiunilor politice, am fi foarte mirați ca manevra patriarhiei din RSR să reușească, mai ales că atît preoții cît și episcopul Nathaniel sînt oameni încercați. Mai trebuie adăugat faptul că Sinodul Bisericii Ortodoxe din America, de care ține Arhiepiscopia Ortodoxă Română, încă din 1960, este constituit pe baze solide, sub conducerea preafericitului Theodosiu, mitropolitul Americii și Canadei și autoritățile celor două țări nu vîd cu ochi buni infiltrarea reseristă. Ceea ce ne surprinde cu mult mai mult este numirea ca exarh a lui Antonie Plămădeală care eșuase deja într-o tentati-

APELUL TRIMIS DE COMUNITATEA ROMÂNILOR DIN FRANȚA ȘEFILOR DE STAT DIN LUMEA LIBERĂ, LA 22 AUGUST 1984

Mîine se vor împlini 40 de ani de la ocuparea României de către Rusia Sovietică.

Aceasta a instalat în țara noastră, prin forța armelor, prin impunerea progresivă a unui număr crescînd de miniștri comuniști și prin falsificarea brutală a alegerilor, un regim ne-representativ și autoritar. Autoritar, prin rapiditatea brutală a modificării guvernamentale; ne-representativ, prin aducerea la putere a unui partid comunist care nu depășea, la vremea aceea, 900 de membri.

Personalități și numeroși membrii din celelalte partide au fost întemnițați pe viață, majoritatea lor murind în închisorile regimului sau la Canalul Dunăre-Marea Neagră, după ce fuseseră torturați și umiliți.

Regimul marxist instalat de sovietici a introdus în țara ocupată teroarea, delațiunea, sărăcia și mizeria.

Drepturile Omului, libertatea cultului și a învățămîntului au fost condiționate de supunerea românilor la "comandamentele" ideologiei marxist-leniniste. Cei care refuzau să se supună erau pur și simplu eliminați din viața publică ori din funcții și apoi condamnați la pedepse grele de închisoare sau pur și simplu lichidați.

În felul acesta, toată elita intelectuală și oamenii de stat români au dispărut sau s-au supus noului regim tiranic și impopular.

România este condusă de 40 de ani încoace, de oamenii Kremlinului, care n-au adus țării decît suferințe fizice și morale, fri-că și mizerie permanentă.

Exodul a zeci de mii de români este proba cea mai evidentă a acestei grave și lamentabile situații. Chiar și cei care, la început, au colaborat cu regimul comunist, au luat calea exilului.

Românii care se află în țările occidentale, avînd privilegiul de a se putea manifesta liber, cer Guvernului Occidentului Liber REVIZUIREA ACORDURILOR DE LA YALTA ȘI HELSINKI, ca și alegeri libere pentru ca românii să-și poată recuceri independența și libertatea.

23 August 1944 va rămîne pentru totdeauna o zi de doliu pentru poporul român, pentru că prin acest act necugetat el și-a pierdut independența și libertatea, în ciuda tuturor speranțelor și sacrificiilor sale.

Textul este semnat de Președintele Comunității Românilor din Franța, dl. Adrian Chintescu și de Michel D. Crețu, Secretar General și a fost trimis Președintelui Ronald Reagan, Primului Ministru Margaret Thatcher, Cancelarului Helmut Kohl, Președintelui Francois Mitterand și Președintelui B.Cruxi.

vă similară, făcută acum cîțiva ani, de a pune mîna pe Biserica Ortodoxă Română din Paris și pe episcopia Ortodoxă Română de care ținea aceasta. Cu prilejul procesului care a avut loc la Paris, în acea vreme, a fost citat și faptul că actualul exarh din America aparținuse Gărzii de Fier și că fusese chiar închis pentru activitatea sa în cadrul mișcării. Alegerea acestui personaj spre a fi trimis în SUA nu poate fi înțeleasă decît prin faptul că asupra onora din foștii membri ai Gărzii de Fier intrați în slujba regimului RSR, Securitatea are mijloace de presiune deosebit de puternice. A fost, de altfel, și cazul părintelui Anania trimis cu mulți ani înainte, tot în SUA, spre a desbi-na comunitatea ortodoxă și care a eșuat în misiunea care i-a fost încredințată.

= PENULTIMA ORĂ =

Ștefan Andrei, ministrul de externe al RSR, în cuvîntarea sa la ONU, de vineri 28 septembrie, a propus ca dobînzile la vechile datorii, care fuseseră contractate în genere la 12-14%, să fie reduse la 7-8%, iar dobînzile la noile datorii să nu depășească 5%. Cum în mai toate țările occidentale, cu foarte puține excepții, dobînzile (și chiar inflația - deși în scădere) se situează deasupra cifrelor propuse, asta înseamnă că cetățenii din Occident care varsă deja anual miliarde de dolari sub formă de ajutoare, să mai plătească, tot din buzunarul lor diferența dintre dobînzile pieții și cele pe care le-ar plăti țările în curs de dezvoltare țări care sînt, de cele mai multe ori, potrivnice Lumii Liberel... Andrei a cerut "stabilirea unui plafon pentru plățile anuale în contul datoriei externe care să nu fie mai mare de 10-15% din încasările anuale obținute din exporturile statelor respective." Cu alte cuvinte instituționalizarea tragerii pe sfoară. Angajamentele luate de țări ca RSR-ul care au promis marea cu sarea cînd voiau bani, nu vor mai fi plătite decît în măsura în care aceste țări pot sau vor să exporte. Asemenea măsuri ar duce la distrugerea totală a creditului internațional, ceea ce și dorește Kremlinul.

Manea Mănescu, vicepreședintele Consiliului de Stat al RSR a fost primit la Washington de președintele Reagan și de diverse personalități ale administrației SUA. În cursul discuțiilor, M. Mănescu a cerut acordarea clauzei națiunii celei mai favorizate în mod definitiv sau, cel puțin, pe mai mulți ani, spre a nu mai trebui reînnoită anual.

Pentru îndeplinirea formalităților administrative, în ziua de 20 oct. 84 va avea loc la Vatra (SUA), alegerea episcopului care să conducă Arhiepiscopia Ortodoxă Română din SUA, după plecarea I.P.S. Valerian. Principala candidat este I.P.S. Nathaniel Popa, cunoscut deja de diferitele parohii pe care le-a vizitat.

Din inițiativa Grupului de la Frankfurt, la care s-a alăturat și Colegiul redacțional al publicației Dialog și cu colaborarea Românilor Liberi de la Paris, în zilele de sîmbătă și duminică 10/11 noiembrie 1984, va avea loc la Offenbach/M o consfătuire privind POLITICA INTERNĂ ROMÂNĂ, în sala clubului «Wikings», Nording 131. Consfătuirea începe sîmbătă 10 noiembrie la orele 10.

CASA ROMANEASCA

Luni, 15 octombrie 1984, orele 18 se deschide, în prezența profesorului Mircea Eliade, președinte de onoare al Casei Românești, ciclul de conferințe pe anul academic 1984-1985. Cu această ocazie, dl. Neagu Djuvara va prezenta pasaje din manuscrisul său « La vie en Moldo-Valachie dans la première moitié du XIX siècle ».

Sîmbătă, 27 octombrie, dna Monica Lovinescu va vorbi, în cadrul Centrului Român de Cercetare, despre «Probleme actuale ale literaturii române»

Casa Românească, 15 rue de Flandre 75019 Paris.

CENTRUL ROMÂN DE CERCETĂRI vă invită la deschiderea anului academic 1984-1985, dedicată celei de a 80-a aniversări a nașterii lui MIRCEA VULCANESCU. Vor lua cuvîntul prof. Mircea Eliade, Virgil Ierunca, Titus Bărbulescu și Cicerone Poghir. Colocviul va avea loc vineri, 12 octombrie 1984, orele 18, în Amfiteatrul Turgot de la Sorbona (în stînga Amf. Richelieu). Intrarea prin 17, rue de la Sorbonne (Cour d'honneur).

NATURALIZARI

«Journal Officiel», din 29 septembrie, 1984 publică numele următoarelor persoane care au obținut naturalizarea franceză: Băjenaru Ștefan, n. la Tunari, Băjenaru Mariana (n. Zaharia), n. la București, Băjenaru Teddy Trinel, n. la Siene et Marne; Fenichel Joseph, n. la Oradea, Fenichel Veronique (n. Farkas), n. la Beiuș; Muntean Ioan, n. la Balint, Muntean Felicia Sînziana, n. la Timișoara, Muntean Ramona Oana Nicole, n. la Timișoara, care se vor numi Montane; Rădulescu Alexandru, n. la Bogdana; Velican-Danaricu Filip, n. la Iași și Valican-Danaricu Alexandrina, n. la București.

Din inițiativa LIGII PENTRU APARĂREA DREPTURILOR OMULUI ÎN ROMÂNIA (LDHR), din Paris, va avea loc un parastas la Biserica Ortodoxă Română (9 bis, rue Jean de Beauvais, 75005 Paris), duminică 14 octombrie, la orele 12, la 40 de zile de la moartea lui BRUTUS COSTE, președintele organizației «Truth about Romania»

Curînd, la Editura Nistru din Bruxelles, va vedea lumina tiparului, sub auspiciile Asociației prin corespondență «Pro Basarabia și Bucovina», culegerea antologică de articole, schițe, nuvele și versuri despre aceste două provincii nedreptățite.

Cartea, intitulată PAMÂNTURI STRĂMOȘESTI, ce numără cam 350 de pagini de text, hărți, fotografii, cuprinde între copertile ei trei capitole: Oameni de ieri, Oameni de azi și Mărturii străine.

Pentru stabilirea tirajului lucrării, Editura Nistru și Asociația «Pro Basarabia...» roagă pe toți compatrioții români de peste hotarele țării să-și trimită cît mai curînd posibil comenzile pentru carte (ce va costa cam 8-10 dolari, preț de cost comercial), totul edpînzînd de mărimea tirajului, pe adresa: Nicolas Lupan, 130 Bd. Ed. Machtens, 1080 Bruxelles.

Asociația «Pro Basarabia și Bucovina» își exprimă părerea că nimeni, dintre românii exilului politic, care a publicat o carte, nu s-a îmbogățit, după cum nimeni, dintre cei care au cumpărat-o, n-a sărăcit!

DECES E

Dr. ing. Dumitru Dumitrescu; Minodora Grămătescu; Maria Taiban; ing. Niki Pașoșanu; Julieta Nițulescu; presbitera Ortansa Chiriacescu; Petre Andreescu; prof. Ecaterina Giuglea; Maria Stoicescu; Elena Boianjoglu; Diki Ohanesian; Klaus Doicescu; Gheorghe Tanașoca; dr. Eliza Mateescu; Georgeta Brăescu; av. G. Alex. Pareanu; Furst Hipolit; Victor Heroiu; Ana Alexandrescu; prof. C. Caranica; Maria Canciu; ing. Gh. Canea; Gheorghe Iorgu Zama, la 88 de ani; Ion Alexandru la 92 de ani; Ionel Bratoloveanu; arh. Victor Repanovici; ing. Mircea Nicolae Simionescu; Georgeta Popescu Demetriade (n. Antonescu) Grigore Ionescu-Muscel; Geta Papadame; prof. Lenuș Steensballe; Ștefan Covaliu; Margareta Iovănescu; Marin Dasoveanu; Ohanes Bedighian; dr. Ctin Ionescu; Domnica Călinescu; Ileana Passy-Greceanu; Aristotel Toma Dimitriu; Nicolae Manolescu; Niki Dragomirescu; ing. Crăciun Crăciunescu; Ștefan Miculescu; fost aviator Stelian Patriciu; Eudoxiu Gramatovici, fost ofițer de cavalerie; Valeria Stamatu; ing. Dorel Protopopescu; Mihai Coroianu; dr. Ion Sîra; Karniatzki Georgeta (n. Jeleșcu); dr. Ctin Crețan; scriitorul Paul Sterian; Verona Chifor (n. Busuiocescu); ing. Ștefan Lăzărescu; dr. Marioara Carașca; Costache Diamandi; prof. acad. Murgeanu Gh.; Maria Manu (n. Jeleșcu); Elisabeta Dițescu; Ecaterina Zagan; Anton Săndulescu; dr. Gologan Sergiu Ioan; Andrei Condrea; Agripina Dobrovăț, la 88 de ani; prof. Tiberiu Bănulescu; prof. Victor Dona; Teodor Dragomirescu, la 83 de ani; arh. Ana Iupiceanu; Sandu Eustațiu; Olga Adamescu; Nicolae Căpălescu; Adrian Samargescu; preotul Nicolae Manoliu; prof. Alexandru Seleșteanu; dr. Ioan Făiniță; Beatrice Fotino; Maria Gîrleanu (n. Socaci); Antonescu Filofteia; dr. Ioan Stelian Georgescu; dr. Dragoș Bogdan; Ion Manea; dr. Aurel Buhoiciu; Maria Fometescu; Ștefania Haris (n. Corches). Handrus Alexandru Traian; Ecaterina drăghici (Mosu); Elena Negrea; Virginia Margareta Manolache; Sfura Gheorghe

le combat

Directeur : Mihai Korné

7/10/84

NUMÉRO 24

TARIF D'ABONNEMENT ANNUEL

En Francs Français :

FRANCE

FRF 200

EUROPE

FRF 250

Par avion :

AFRIQUE

FRF 300

AMÉRIQUE DU NORD

FRF 300

ISRAËL

FRF 300

AMÉRIQUE DU SUD

FRF 350

AUSTRALIE

FRF 350

En d'autres monnaies, le tarif est majoré des frais bancaires d'encaissement comme suit :
DEM 100 - CHF 90 - GBP 25

USD 45 ou équivalent

USD 45 ou CAD 53

SHEKEL 2560

USD 51 ou équivalent

DOLLAR AUSTRALIEN 60

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France

Téléphone : (33-1) 602.29.29 - Télég 270152F

Commission Paritaire N° 65481 - C.C.P. : 11 341 71 A Paris

QUARANTE BOMBES POUR QUARANTE ANNEES D'ESCLAVAGE.

par Tontcho Karaboulkov

La nouvelle est parvenue avec quelque retard en Occident : plusieurs attentats à la bombe ont été perpétrés en Bulgarie dans la nuit du 30 au 31 Août. Ainsi, le peuple bulgare a-t-il voulu fêter à sa manière le quarantième anniversaire de la « glorieuse » date du 9 septembre, le jour où l'Armée Rouge installa les communistes bulgares au pouvoir. Des bombes auraient éclaté dans le port de Varna, à Plordir (la deuxième ville du pays), à Targovichté à Gorna-Oriahevitza, à Bourgas... Les attentats ont provoqué des dégâts matériels importants ; il y a plusieurs blessés reconnus officiellement mais d'autres bruits parlent de morts.

Le nom de la Bulgarie est cité de nouveau par les moyens d'information des pays libres. Cette fois, il ne s'agit plus de la mort d'un écrivain bulgare assassiné par les services spéciaux en Angleterre, comme ce fut le cas de Guéorgui Markov il y a quelques années ; ni de l'attentat commis contre le Pape, dans lequel furent mêlés les services secrets du régime de Sofia. Il est question aujourd'hui d'actes commis dans le pays même et dirigés contre le régime, plus particulièrement contre le tout puissant Todor Jivkov.

D'après certains renseignements non confirmés, il s'agirait de quarante bombes qui ont explosé. Quarante bombes pour quarante années de tyrannie. Pour chaque année d'esclavage, une bombe !

Lorsqu'on évoque des événements de cette nature, la plus grande prudence s'impose. Tout le monde est en mesure de poser des bombes. La résistance peut poser des bombes. Mais également les services spéciaux d'un régime qui se sent aux abois. Avec l'accord de la résistance, les bombes sont sensées être dirigées. Pareilles provocations sont monnaie courante dans une dictature. Les attentats peuvent être aussi l'oeuvre de groupes fractionnés à l'intérieur du Parti qui cherchent à déstabiliser le pouvoir personnel de Todor Jivkov. D'autres hypothèses sont également envisageables.

Les milieux prétendument bien informés nous assurent que, à l'heure actuelle, il se passe quelque chose à Moscou. Or, il n'est pas besoin d'être grand spécialiste des problèmes soviétiques pour savoir qu'il se passe toujours quelque chose à Moscou. La lutte pour le pouvoir y est permanente. Les intrigues, les meurtres, les arrestations, les liquidations physiques et morales n'ont jamais cessés.

Le fait particulier aujourd'hui, c'est d'être que la dictature soviétique cherche à se maintenir. La chose est inhabituelle en effet. Après un Brejnev qui se déplaçait

avec peine, sur le trône est monté un Andropov en sursis, remplacé bientôt par un Tchernenko au souffle court. Sur ce plan, ce régime est anormal, et il le restera tant que la dictature n'aura pas trouvé son dictateur.

D'autant que les dirigeants soviétiques sont placés devant de très graves problèmes dont ils ne peuvent pas ajourner indéfiniment la solution : le borbier afghan mais aussi la crise en Pologne qui est loin d'être résolue. «Solidarnosc» est plus vivante que jamais et elle reste l'espoir de tous les Polonais.

Il y a pire. N'en parlons pas de ce qui se passe en permanence dans nos peuples. La crise économique en URSS même, est profonde et sans solution. Avec ses moyens de production anachroniques et sa technologie arriérée, avec son système à jamais sclérosé l'URSS n'est pas en mesure de devenir un grand pays moderne, un pays de progrès.

D'autre part, les fusées américaines sont installées en Europe Occidentale sans retard et suivant les plans prévus. Vaines restent les menaces soviétiques, inutiles les manifestations des soi-disant pacifistes. Les gouvernements des pays libres, quelle que soit leur coloration politique n'oublient jamais que les seuls qui menacent leur liberté et leur indépendance sont justement les dictateurs communistes.

Par conséquent, la propagande haineuse du Kremlin contre ces fusées a subi un échec cuisant. Cela a été un fiasco total. Or, les échecs en politique, et plus encore en dictature, se payent chèrement. A Moscou également, quelqu'un doit payer. Dans cet ordre d'idées, nous devons nous poser la question, si le récent limogeage du maréchal Ogarkov n'est pas en rapport avec cet échec. Par l'intermédiaire du Parti, les militaires ont toujours joué un rôle important dans la direction soviétique. Peut-être plus maintenant depuis qu'il est devenu patent que la voie militaire est la seule possible pour imposer le communisme. Surtout depuis l'affaiblissement relatif du Parti et le vieillissement de ses cadres.

Pour toutes ces raisons et pour beaucoup d'autres, nous sommes en droit, lorsque nous évoquons le problème des récents attentats en Bulgarie, de voir les choses dans une perspective beaucoup plus large, et surtout ne pas prendre nos désirs pour des réalités. De plus, ces attentats ont été annoncés d'une façon un peu particulière : d'abord, avec beaucoup de retard, deuxièmement comme si quelqu'un avait intérêt à ce qu'ils soient connus du monde tout en donnant l'impression qu'ils devraient rester cachés...

Quoi qu'il en soit, nous avons toujours

pensé et souvent prévenu qu'il ne fallait pas pousser les Bulgares à bout. Qu'il ne fallait pas les amener au point extrême du désespoir où ils n'auraient plus rien à perdre. Qu'il est dangereux de fermer les portes de l'avenir devant un peuple. Car un peuple désespéré et qui se sait condamné d'avance est capable de tout.

En même temps nous restons lucides et nous savons que la lutte pour la libéralisation ne sera ni rapide, ni facile ; qu'il y aura des étapes et des évolutions, que la résistance sera obligée d'adapter ses méthodes et ses moyens en fonction de ceux de l'ennemi. Et qu'il faudra tenir compte du rapport des forces.

Une chose est certaine : les régimes des pays satellites sont entrés dans leur phase décadente. Ils sont sur la touche. Ils n'ont jamais compté sur l'appui des peuples, c'est vrai. Or, aujourd'hui plus que jadis, ils sont obligés de s'appuyer exclusivement sur la seule machine militaire soviétique.

En conclusion, si ces attentats sont le fait de l'une des fractions au Politbureau qui aspire au pouvoir suprême en Bulgarie, ils nous laissent totalement indifférents. Par contre, s'il se confirme qu'ils sont l'oeuvre d'une résistance qui s'organise et qui se prépare au combat, le problème change d'aspect. Dans cette deuxième hypothèse, ce serait la preuve que nous nous trouvons en Bulgarie dans une phase décisive, au stade de la lutte armée. Ce serait, en tout cas, la première fois depuis fort longtemps qu'une résistance intérieure adopterait la lutte armée comme moyen de combat.

En tout cas, à l'intérieur comme à l'extérieur, nous devons nous organiser et rester vigilants, surtout rester unis. Unis sur le plan national, unis en tant que peuples asservis par le même régime étranger et tyrannique. C'est notre seule chance de survie.

Plus d'une fois par le passé les Bulgares se sont trouvés dans des situations analogues. Ils ont toujours su faire face au danger, et, finalement, retrouver leur liberté. La lutte parfois est très longue, elle peut paraître même sans issue. Aujourd'hui, nous devons nous armer de beaucoup de patience et de courage. Un monde nouveau doit naître, inévitablement, sur les ruines d'une époque de tant de gâchis et de souffrances.

Le proche avenir nous apportera sans doute quelques éclaircissements sur ces événements. Et surtout, peut-être, un commencement de réponse à la question fondamentale : sommes-nous déjà entrés dans une nouvelle étape de la lutte ?

Chers amis,

Merci pour vos lettres ouvertes, que nous n'avons reçues qu'avec un certain retard et qui, parmi d'autres sujets, contiennent vos réactions à nos initiatives des mois d'automne de l'année dernière. Nous vous remercions pour votre soutien, exprimé aussi bien dans vos lettres que dans les faits. Nous sommes heureux que nos positions respectives concernant un certain nombre de problèmes fondamentaux se soient rapprochées de manière significative et que la compréhension mutuelle croissante fournisse des perspectives prometteuses pour un dialogue futur et même pour une coopération concrète.

Actuellement, toutefois, il est nécessaire d'abandonner le domaine des politesses mutuelles et du langage diplomatique et il faut définir certains faits de base. La Charte 77, par son essence même, n'est pas, ne veut pas être, et ne peut être un mouvement pacifiste. Par dessus tout, ce n'est pas un mouvement mais une initiative sociale permanente de citoyens de différents âges, professions, vues politiques et convictions religieuses, qui agissent individuellement, qui sont unis dans leur sentiment et leur responsabilité sur le problème des affaires publiques et dans leur détermination de rechercher de manière active une amélioration de la situation regrettable actuelle sur la base d'un respect inébranlable de certaines valeurs fondamentales telles que la liberté, la justice et la dignité humaine. Dans les termes imprécis du langage journalistique, de tels efforts sont généralement décrits comme la défense des droits de l'homme. La Charte 77 de ce fait ne correspond point à l'appellation générale de mouvement, du moins en ce qui concerne les deux éléments suivants... : ces efforts sont dirigés plutôt vers l'approfondissement des sentiments énoncés ci-dessus, de la responsabilité partagée plutôt que d'exercer son influence de manière massive ou bien d'essayer d'enrôler un nombre maximum de supporters, et (la Charte 77) n'est pas bien armé pour des actions politiques ayant des buts concrets, au moins dans le sens courant du terme politique.

Encore moins peut-on décrire la Charte 77 comme un mouvement pacifiste. Certes, nous sommes conscients que l'existence même de la vie est une condition indispensable de la liberté, justice et dignité humaine ; et dans ce sens la défense de la paix représente une part légitime et substantielle de nos efforts. Le mot de paix peut toutefois être employé en liaison avec un certain nombre de concepts. Il peut signifier la paix spirituelle, une réconciliation, et une intégrité équilibrée des sentiments d'une personne individuelle. Il peut signifier la paix sociale, ce qui veut dire, des relations paisibles et basées sur la justice entre les citoyens pris individuellement et entre les citoyens et leur état. Finalement, cela peut signifier la paix entre des nations et des états, leur coexistence pacifique et saine (il est toutefois bien entendu qu'entre l'absence de guerre) et la paix effective il y a encore un très long chemin à parcourir). Il est clair, par

la nature même de notre activité, que nous considérons comme déraisonnable et dangereux du point de vue politique et humain de ne lutter que pour «se sauver soi-même», de placer le problème de la paix purement sur le plan spirituel, sur celui de la paix intérieure et isolée de l'individu. Nous considérons, toutefois, comme également déraisonnable et dangereux de réduire le sens de la paix à la question des accords et de l'harmonie entre les états et les blocs sans changer en quelques manières que ce soit leurs structures internes préparées à la guerre, et même réduire cela à une réduction ou limitation partielle des armements.

Nous considérons qu'il est nécessaire de critiquer un passage de la lettre provenant de END, suivant laquelle nous exprimerions clairement le point de vue selon lequel les gouvernements qui intensifient la course aux armements au nom de la défense de ses droits (cela se réfère aux droits démocratiques de base et aux droits de l'homme) ne font que rapprocher le danger d'une guerre nucléaire en Europe et en ce faisant ne font que menacer la civilisation même pour laquelle les principes de la démocratie et des droits de l'homme ont été formulés. Nous n'avons jamais exprimé quelque chose de semblable, que ce soit explicitement ou implicitement et la plupart d'entre nous considèrent une telle formulation comme inacceptable aussi bien à cause de sa prise de position unilatérale que de sa naïveté politique. Nous sommes bien entendu conscients que les armes nucléaires avec leur perspective de destruction totale créent une situation nouvelle qualitative dans laquelle les concepts traditionnels ne peuvent être appliqués qu'avec une extrême prudence. Nous sommes également conscients du danger caché dans chacune des positions militantes déterminées, même si elles sont prises au nom de la défense des droits de l'homme et des droits démocratiques. Limiter de la sorte ces droits peut paraître nécessaire mais peut être malheureusement transformé trop aisément dans leur suppression, car du point de vue du pouvoir de tels droits seront toujours ressentis comme un ballast irritant. Nous sommes toutefois loin de la position qui tenterait de placer au même niveau l'agression et la défense, l'agresseur et sa victime. Nous ne sommes pas d'accord avec l'accroissement des stocks d'armes qui crée une menace pour toute l'humanité ; et avec la même détermination nous sommes également opposés à faire des démarches en faveur d'un désarmement unilatéral et des concessions non équilibrées qui, compte tenu du manque d'intention honnête qui mine actuellement la confiance internationale, et par dessus tout rend impossible le contrôle civique sur les centres de pouvoir militaire, pourrait conduire à l'escalade de cette menace à toute l'humanité...

Il n'y a rien de plus dangereux que de permettre à ceux qui ont le doigt sur la gachette de la prochaine et de la dernière guerre, de leur laisser la tentation et l'illusion concernant la possibilité de vaincre et de survivre. Après tout, contrairement à vous,

nous avons à notre disposition l'expérience réelle de notre vie pour réaliser qu'à part la guerre thermonucléaire, il y a des formes moins visibles mais non pas moins efficaces de destruction de la civilisation. Du moins certains d'entre nous préfèrent pour ces raisons prendre le risque (qui est considérable) représenté par une croyance déterminée dans les conséquences pernicieuses de l'apaisement, et nous faisons cela sans être unis par un consensus sur des problèmes généraux.

Il était nécessaire de formuler ces critiques car on a mis dans notre bouche des formulations et des interprétations que nous ne pouvons pas accepter. Nous ne pouvons pas non plus, et de loin, accepter un certain nombre d'autres points de vue exprimés dans les lettres de vos deux mouvements, que cela soit dû à notre propre désaccord ou au fait qu'ils se situent au-delà des limites de notre «compétence». Pour ces vues divergentes que vous présentez comme les vôtres, nous vous remercions, par ailleurs, reconnaissants, car le terrain d'un dialogue fluctueux et significatif existe justement là où il y a des divergences d'opinion. La Charte 77 n'évite pas, par principe, un dialogue bien intentionné et basé sur l'égalité... et vous ne devez pas craindre que nous soyons dissuadés de continuer un tel dialogue par la menace d'une répression intensifiée... Au contraire, un dialogue avec les mouvements de la paix (ce qui veut dire non pas avec des institutions qui ont pour origine la volonté des autorités, qui suivent leur but tactique d'une manière stérile) est doublement bien venu pour nous ; mais cela nous impose également certaines obligations. A notre avis, ces mouvements ne sont pas le résultat d'une manipulation idéologique étrangère, d'une peur paralysante, ou d'une fuite hystérique devant des décisions bien pesées (quoique tous ces éléments fassent certainement partie de ces mouvements) mais l'expression d'une responsabilité civique profonde qui dans le brouillard d'une crise mondiale indiscutable, n'hésite pas à agir de soi-même au nom de la vie humaine et de ses valeurs fondamentales. En outre, votre tendance à agir «par dessus» les structures et les mécanismes politiques de la démocratie classique... est très proche de l'esprit et de la forme de nos efforts. Pour ces raisons, nous apprécions le dialogue avec vos mouvements et nous pensons qu'il peut modifier de manière significative et enrichir les attitudes des deux parties aussi bien que de tous ceux qui suivent notre dialogue à distance. Aussi longtemps qu'il y a un respect mutuel réel pour les positions divergentes de l'autre partie, la volonté de comprendre les nécessités de ces différences et de leur accorder un sens positif de convergence, notre dialogue a une chance d'être transformé dans une coopération fructueuse. Et sans une telle coopération par-dessus les frontières des blocs, des dogmes idéologiques, et des expériences divergentes, la cause indivisible pour laquelle nous luttons tous n'aurait aucun avenir, que nous l'appellions la cause de la paix ou bien la cause des droits démocratiques et de l'homme.

ONU

La presse occidentale a dédié ses commentaires aux rencontres que M.Gromiko a eu avec le Président Reagan et le Secrétaire d'Etat Schultz, rencontres qui n'ont pas été longuement commentées en Union Soviétique.

Quelques jours avant ces rencontres, les deux agences Tass et Chine Nouvelle ont consacré leurs commentaires aux deux rencontres que M.Gromiko, membre du bureau politique soviétique, premier Vice-Président et Ministre des affaires étrangères de l'URSS a eu à New York avec M. Wu Xueqian, le Ministre des affaires étrangères de la Chine communiste. Les deux parties ont exprimé leur satisfaction,

ont décidé de continuer les discussions à différents niveaux et d'améliorer leurs relations.

Espérons que ces deux dernières rencontres n'auront pas plus d'importance pour l'avenir que les deux premières.

Les 29 et 30 septembre a eu lieu à Londres la 5ème réunion des Rencontres Démocratiques Yougoslaves qui rassemblent des intellectuels et des hommes politiques de tous les pays qui composent la Fédération Yougoslave (Serbes, Croates, Slovènes, Macé-

doniens etc.). Les participants, venus d'Europe Occidentale et des Etats Unis, ont examiné la situation en Yougoslavie et la crise du régime qui traduit l'échec de sa politique : économique, sociale, nationale et internationale.

Deux résolutions ont été adoptées préconisant :

- 1) Sur le plan intérieur, l'union de tous les courants d'opposition démocratiques dans le pays, seul moyen d'ouvrir la voie à une véritable démocratisation de la Yougoslavie ;
- 2) Une révision radicale de la politique extérieure actuelle de non-alignement qui a abouti à une impasse et qui laisse la Yougoslavie sans garantie de son indépendance.